

OZVĚNY

SMIDARSKA

PROSINEC 2000

Kč 5,-

24

Z obsahu čísla: Informace OÚ X Ze školních lavic X Kostel sv. Jiří
Loučná Hora X Smidarský Wagner - kapitola ze seriálu Fr. Vaníčka X
M. Prokúpková - Vinohradská: Vznik Sokola X Historické okénko X TJ
Sokol Smidary - Červeněves: zpráva o činnosti X Křížovka

SLOVO STAROSTY

Milí spoluobčané,

svátky vánoční jsou již přede dveřmi a blíží se konec roku 2000. Toto období je historicky velmi vzácné a důležité. Jednak končí 20. století a jdeme vstříc 3. tisíciletí. Tento historický okamžik nás nutí zamyslet se každý sám nad sebou. O nápravu chyb z minulého století a tisíciletí by se měl pokusit každý z nás a přispět svým podílem na lepší budoucnost nás všech. O jaké zlepšení a nápravu jde. Především si myslím, že se jedná o kulturu jednání, slušného vystupování a chování nás všech ve všech činnostech našeho života. Jistě každý občan má své problémy a musí je řešit svým rozhodnutím. Lze však většinu problémů řešit v mezích slušných pravidel a mezilidských vztahů, kdy dobrá pohoda i rada druhých může pomoci.

Vstříc novému století a tisíciletí Vám všem přeji pevné zdraví, dobrou pohodu a pokojné prožití Vánoc.

Jan Šefara

Z činnosti obecního zastupitelstva

Obecní zastupitelstvo na svém zasedání dne 30.11.2000 schválilo obecně závazné vyhlášky:

1/ o místních poplatcích

2/ o výši úhrady nákladů spojených s údržbou prostor hřbitova

Občané se mohou s obsahem těchto vyhlášek seznámit na vývěsní tabuli OÚ nebo přímo na obecním úřadě.

Vyhlášky jsou platné od 16.12.2000.

Nový zákon o evidenci obyvatel

Od 1.července 2000 platí nový zákon č.133/2000 Sb., o evidenci obyvatel České republiky. Z toho pro občany vyplývá, že tímto dnem vede evidenci obyvatel a vydávání občanských průkazů zajišťuje Okresní úřad Hradec Králové s dočasně detašovaným pracovištěm na okresním ředitelství Policie ČR v Malšovicích. Vydávání občanských průkazů a pasů zajišťují i všechny obecní úřady pověřené vedením matrik tz. i náš obecní úřad. Zde odevzdáte vyplněné tiskopisy potřebné k vydání nového občanského průkazu. Občanské průkazy, s novými ochrannými prvky, se tisknou centrálně v Praze a občan je obdrží do 30 dnů. Při změně trvalého pobytu občan předkládá ohlašovnu nového místa trvalého bydliště /na obecním úřadě/ občanský průkaz, doklad o vlastnictví objektu, nemovitosti nebo nájemní smlouvu na objekt. V případě, že bude mít trvalý pobyt v nemovitosti, kterou nevlastní ani není nájemcem, musí předložit písemný souhlas vlastníka nebo provozovatele ubytovacího zařízení. Občan vyplní přihlašovací lístek k trvalému pobytu a zaplatí správní poplatek 50,- Kč. S potvrzením od ohlašovny o změně trvalého pobytu je povinen do deseti dnů zažádat o nový občanský průkaz. Přechodné pobyty byly zrušeny.

Zároveň vyšel nový zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který znemožňuje vydávat v našem zpravodaji oblíbenou společenskou kroniku. Tímto zákonem je zřízen nezávislý Úřad pro ochranu osobních údajů, který je oprávněn provádět kontroly a ukládat vysoké pokuty za porušení zákona.

Sčítání lidu, domů a bytů

Podle zákona č.158/1999 Sb. bude na celém území České republiky provedeno sčítání lidu, domů a bytů k 1.březnu 2001.

Sčítání lidu, domů a bytů podle § 16 zákona č.158/1999 Sb. organizuje, řídí a koordinuje Český statistický úřad, který jeho přípravu a provedení zabezpečuje ve spolupráci s obcemi, okresními úřady a dalšími orgány státní správy.

Český statistický úřad vydal v souladu s ustanovením § 18 odst.2 zákona č.158/1999 Sb. Instrukci, v níž je stanoven postup, spolupráce a odpovědnost okresních úřadů a obcí při zajišťování úkolů spojených s přípravou a provedením sčítání lidu, domů a bytů.

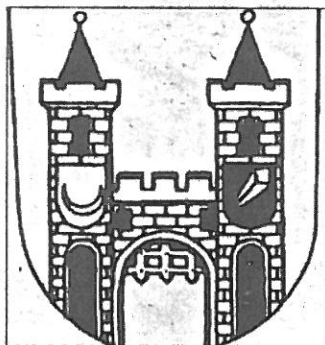
Obecní úřad ve Smidarech má již určené sčítací komisaře. Zároveň upozorňuje občany na povinnost vlastníků domů označit budovy číslem popisným určeným obcí /viz zákon č.128/2000 Sb./.

Znaky městeček : Smidary

Městečko Smidary na Královéhradecku představuje jeden z typických příkladů rozšiřování městské tržní sítě v českých zemích v raném novověku. V 16. století, v době hospodářského zápolení mezi královskými městy a šlechtou, podporovaly vrchnosti na svým panstvích vznik nových městeček, která se měla stát centrem místního trhu a pochopitelně také zdrojem nových příjmů do panské pokladny.

Téměř každý z tehdejších šlechticů, kterému se podařilo do své držby shromáždit několik vesnic, usiloval u panovnického dvora, aby jedna z nich byla povýšena na městečko a získala právo pořádat trhy. Někdy existence takového tržního centra neměla dlouhého trvání, jindy byla vrchnost ve své zakladatelské aktivitě velkorysejší.

Druhý případ představují Smidary. Ve Smidarech se nalézalo šlechtické sídlo již ve středověku, ale podstatný zlom ve vývoji této lokality znamenal rok 1558. Tehdy Smidary a několik okolních vesnic koupila od Zdislava z Vartemberka paní Sabina Zilvárová z Vřesovic.

Jí a jejímu manželovi Kryštofu Zilvárovi z Pilníkova, kterému pa-

třily další statky v okolí, se podařilo o čtyři roky později (1562) dosáhnout vydání panovnické listiny, kterou byly Smidary povýšeny na městečko.

Nejednalo se pouze o formální akt, ale původní ves byla podstatně rozšířena o novou zástavbu městského typu, rozkládající se jižně a jihozápadně od starého kostela svatého Stanislava. Nové městečko mělo podobu dvou na sebe navazujících čtvercových náměstí.

Záměr vytvořit ze Smidar významné výrobní a tržní centrum podporoval jeho pán Kryštof Zilvár také cileným osidlováním nově založeného městečka zkušenými řemeslníky a obchodníky z jiných míst svých panství.

Na okolnosti založení dodnes upomíná smidarský znak udělený městečku v roce 1562. Tvoří jej

červený štít se dvěma stříbrnými věžemi s cimbuřím, zakončenými černou střechem a zlatou makovicí. Věže spojuje stříbrná hradba s cimbuřím, v níž se nalézá otevřená brána s vytaženou zlatou mříží. Na věžích jsou umístěny štíty s erby zakladatelů města: na heraldicky pravé (pohledově vlevo) je erb Sabiny z Vřesovic (na červeném štítě zlatý půlměsíc obrácený hroty vzhůru); na druhé věži erb Kryštofa z Pilníkova (na černém štítě šikmo červený čtyřhranný klín).

V pozdějších dobách byl znak zjednodušen vypuštěním zmíněných rodových erbů, ale v současné době užívají Smidary svého znaku v původní podobě.

PETR VOREL

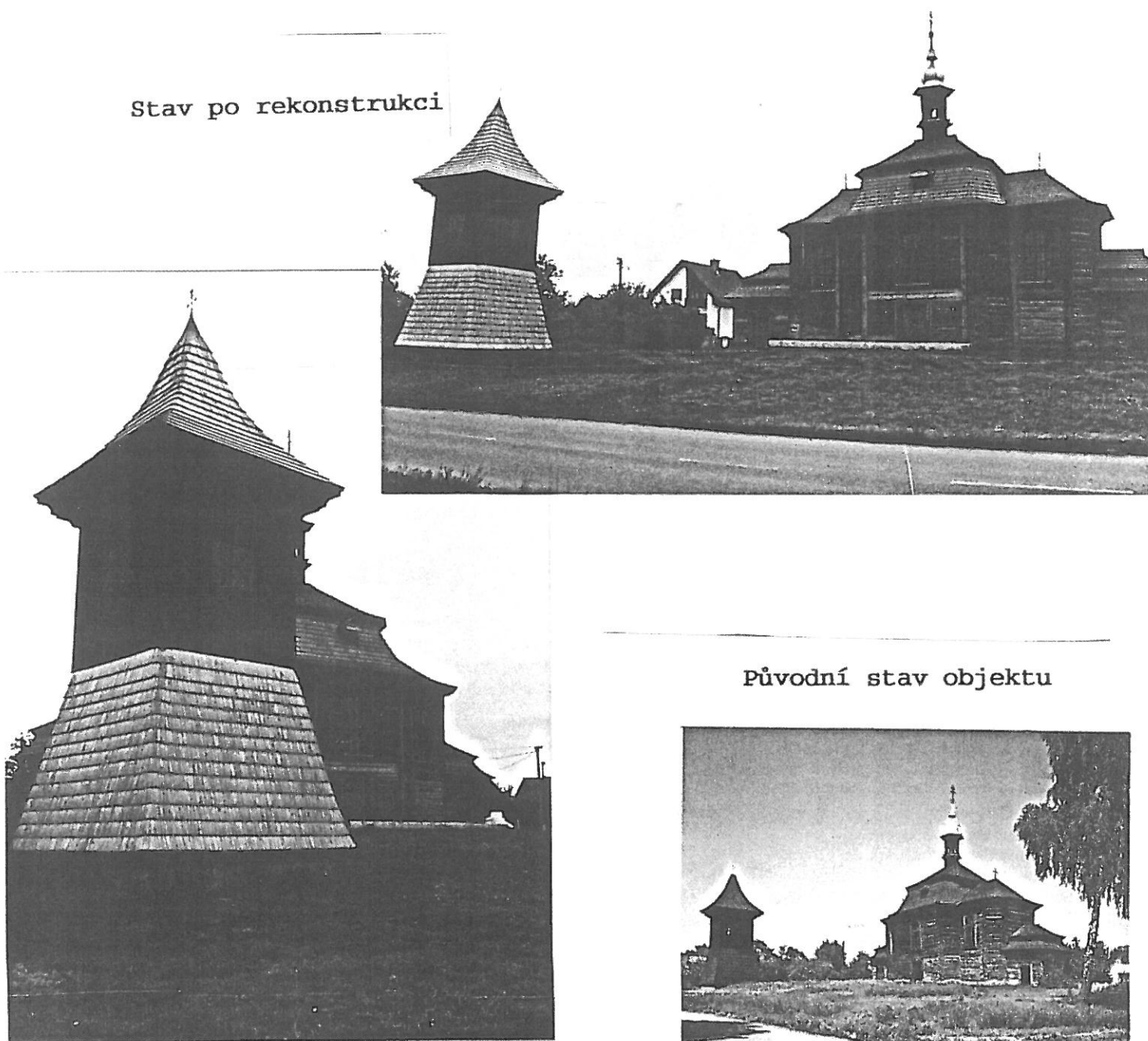
Východočeské muzeum
Pardubice

KOSTEL SV. JIŘÍ

Dne 8. prosince 2000 byla ukončena oprava kostela sv. Jiří v Loučné Hoře a to za přítomnosti prováděcího podniku - Dřevozpracujícího družstva Záruba - Hradec Králové, zástupce okresního úřadu, obecního úřadu, stavebního dozoru a Památkové péče Pardubice.

Finančně byla oprava zajištěna Ministerstvem kultury, Okresním úřadem Hradec Králové a Obecním úřadem ve Smidarech a představuje částku 3,600.000,- Kč. Oprava byla zahájena v roce 1997 a ukončena letos včetně oplocení. V současné době se jedná o využití objektu.

Stav po rekonstrukci

Původní stav objektu

Kostel svatého Jiří

Loučná Hora

Stavební historie objektu

Počátky kostela v Loučné Hoře prakticky neznáme. Vznikl neznámo kdy před polovinou 14. století. Zasvěcení sv. Jiří dokonce připouští i možnost románského původu. Ve druhé polovině 14. stol. měl kostel farní statut a jeho patrony byly vladykové přímo sídlící na Loučné Hoře - Jan Lučinec z Lučiny Hory. V roce 1513 snad kostel shořel a rozlily se i původní zvony. Kostelní stavba nějak přečkala i třicetiletou válku. V literatuře je kostel připomínán jen okrajově - například v roce 1651 je zmiňován jako stojící, nelze však vyloučit jeho zpusnutí. V roce 1678 byl kostel obnoven - na dřevěném rámu v němž byl zasazen oltářní kámen byl údajně nápis A° 1678. Z roku 1746 pochází stručný inventář kostelního zařízení. V kostele byly tři zvony.

V roce 1780 došlo k přestavbě kostela. Původní kostel byl dle inventáře z roku 1770 dřevěný, šindelem krytý kostel téměř na spadnutí, dříví bylo zpuchřelé. Vnitřní úprava chudičká, bohoslužebné věci jen ty nejnutnější, strop prkenný, podlaha bez dlažby jen z upěchované hlíny. Hřbitov byl kolem kostela, ohrazený prkenným plotem.

Kostel byl od základu postaven v roce 1778 a stavba byla dokončena v roce 1780. Na svátek sv. Jiří byl kostel vysvěcen farářem Johanem Františkem Koutníkem.

Přehled o postupu prací podávají i účty, které se zachovaly. Praxe byla taková, že s patřičným konsistoriálním povolením byla v každém roce odváděna z kostelní pokladny stanovená částka na zvláštní účet, na který odváděly rovněž nemalé příspěvky i spřízněné kostelní pokladny v okolí. V případě Loučné Hory se jednalo o příspěvky z Petrovic, Starého Bydžova, Smidarské Lhoty a Lískovic. Zcela nepochopitelně postrádáme farní Smidary. Výsledná částka limitovala možný rozsah prací.

V následujících letech panoval stavební klid. V roce 1798 byla postavena vedle kostela škola a o čtyři roky později byla údajně pořízena kazatelna.. První, poněkud nejasné, stavební úpravy nastaly snad roku 1823. Druhý díl pamětní knihy ze Smidar se se značným odstupem zmiňuje o jakési opravě k tomuto roku, ale první, stále ještě živý, díl tuto opravu nezná a

a ani účty žádná stavební vydání neobsahují. Inventář kostela z roku 1825 uvádí, že v kostele byl velký dřevěný a štafírovaný oltář s oltářním obrazem, kazatelna z měkkého dřeva, 11 lavic a další drobnější inventář. Dle literatury došlo údajně roku 1837 k úpravě - kostel byl nově omítnut, uvnitř i vně obílen, hlíněná podlaha nahrazena cihlami, vyspravena vazba a střecha pobita šindelem. Opět však chybějí účty a další prameny.

Koncem 3. desetiletí 19. stol. byla v kostele pořízena nová křížová cesta. Dle jedné verze se jednalo o mědirytinu, dle druhé o 14 ocelorytin. V roce 1852 proběhly rozsáhlejší opravy kostela - výměna krytiny, zřízení nové hřbitovní zdi.

V roce 1857 byla provedena sbírka na varhany. Nové varhany od varhanáře Haniše z Rychnova přišly na 300 zlatých.

Dílejší opravy započaly opětovně v roce 1861. Jednalo se hlavně o opravu střechy. V roce 1881 se uskutečnila kanovnická vizitace, která posoudila stavební stav. Další rozsáhlejší oprava je datována z roku 1889 - dle pamětní knihy byly krovy a zvonice pobity novými prkny a šindely. Inventář z roku 1894 již uvádí neogotický oltář. Ze zprávy kanovnické vizitace z roku 1902 vyplývá, že byl kostel v roce 1900 opatřen novou střechou a byly provedeny další vnější úpravy. K roku 1905 jsou jako nové zmiňovány dva vedlejší oltáře v gotickém stylu. Kanovnická vizitace z května 1906 konstatuje sešlost budovy, nutnost oprav omítky, bílení, nutnost výměny šindelů nebo použití jiné krytiny - dokonce se uvažovalo o položení lepenky. Opravy však nebyly provedeny a tak vizitace z roku 1915 mohla konstatovat velice bídny stav - střecha chatrná, vazba trpí, nutnost výměny cihelné dlažby za pískovec či beton. V roce 1927 je poukazováno na žalostný stav kostela ve stavebních spisech památkové správy, kdy západní část hrozila sesutím, okna byla rozbitá, okapy zničené. Vzhledem k rozpadu velkostatku prakticky neexistoval patron kostela.

V roce 1928 byl provedeno základní zajištění kostela - uzavření. Pověstná zima 1929 dále zhoršila stav kostela. Až posledního dne 1931 povolil zemský úřad subvenci 8000 Kč, která však nepostačovala ani na zajištění konstrukce krovu a bylo za ní možné pořídit jen výměnu podpor kostela. Teprve v roce 1934 byly provedeny další zabezpečovací práce - zabezpečení a vyvazování nových stěn a nátěr karbolinem, oprava

východní stěny, úprava říms, oprava krovu na západní straně, šalování střechy prkny a pokrytí lepenkou. Cena opravy činila 11 987 korun.

Kolaudační zpráva z této opravy uvádí, že provedené opravy jsou pouze nejnutnějším zabezpečením objektu před dalšími stavebními poruchami a to zcela krátkodobým - nutno v opravách pokračovat. Dále konstatuje, že zcela chybí vnitřní i vnější omítky na opravené části, ostatní omítky je třeba opravit. Je nutná oprava střechy - zejména východní části a přístavku, věž je velmi sešlá a vyžaduje výměnu sloupů a celého bednění, krytina je zcela shnilá a vyžaduje výměnu, okapy chybí, dlažba je zcela rozrušena, kostelní zařízení vyžaduje oprav, zeď kostela je místy v dezolátním stavu. Závěrem zpráva konstatuje, že kostel nemůže být veřejnosti přístupný a nemůže sloužit svému účelu.

Naděje na provedení oprav svítala kolem roku 1939 a poté dokonce v roce 1943. Někdy v této době byla alespoň pobita střecha lepenkou.

V roce 1946 vznikl místní komitét pro obnovu kostela.

Stavební spisy končí v roce 1950. V roce 1958 byla částečně opravena střecha kostela.

Architektonický popis

Kostel a samostatná dřevěná zvonice naznačují někdejší situaci zdi hrozeného hřbitova. Na JV straně byla ke hřbitovně zdi zvenčí - do návsi - situována někdejší přízemní, převážně dřevěná budova staré školy (po výstavbě nové školy na konci 19. stol. sloužila jako obecní pastouška).

Stavba je usazena na podezdívce z pískovcových kvádrů. Na podezdívce je založena dřevěná roubená konstrukce stěn vázaných na zámky, tj. s kolmým zalomením ložných ploch. Jako spodní byly typicky kladeny trámy podélných stěn. Půl trámová diference v příčných stěnách byla vyzděna. Trámy jsou kladeny tak, aby tvořily vnější hladký líc. Uvnitř tvoří rozdíly v tloušťce až 5 cm. Vnější nároží jsou bez přesahu, vnitřní přesahují až o několik cm. Použité dřevo je různého druhu, ale vždy ve spodních vrstvách je dřevo tvrdé - dubové. Nefunkční dlaby (zpravidla zazděné) mají ve stavbě své protějšky a souvisí s technologickým způsobem výstavby. Kromě dřeva barokní stavby a eventuálně druhotně použitého dřeva staršího jsou ve stěnách rozsáhlé úseky novodobých tesařských výměn.

Krov nad lodí je mansardový s ležatými stolicemi. Základ tvoří dvě příčné vazby, ke kterým se vějířové připojují diagonály. I vějířové vazby mají skladbu s ležatými stolicemi. Zavětrování je provedeno v podélném směru, a to ve spodní šikmé ploše na S a J straně střechy vždy ve všech třech navazujících polích. Ve středním poli je ondřejský kříž. Dva menší ondřejské kříže vyjmuté při některé z oprav leží na

podlaze. Krov nad tribunou a presbytářem je hambalkový se dvěma stojatými stolicemi. Konstrukce šestiboké věžičky je vložena mezi střední plné vazby nad lodí. S konstrukcí původního krovu souvisí věžička jen dvěma sloupky, které stojí uprostřed obou středních vazeb. Jinak je konstrukce věžičky na krovu nezávislá a její čtyři zbývající sloupky jsou usazeny na věnci s diagonálním křížem, položeným na stropních trámech. Celá tato konstrukce je dle charakteru novodobá.

Povrchy jsou dnes odhalené s viditelnou roubenou konstrukcí. Ve spárách se dochovaly zbytky původní omazávky. Omazávka byla z jemné hlíny a velkého množství slámy. Na stěnách se omazávka zajišťovala natlučením tzv. floků - dřevěných kolíků - patrně pozůstatky na původních trámech. Na omazávku byla následně nanášena vrstva vápenné omítky. Ukončení na horní hraně stěn je tvořeno fabionem a římsami (náhrubo tvarované přibitím prken a latí). Na římsách nebyla použita omazávka - jen omítky.

Vnitřní členění stavby je velmi jednoduché, odpovídající vnějšímu utváření. Západní část lodi vyplňuje hudební kruchta. Její deska je nesena příčnými trámy vetknutými do bočních stěn. Do lodi vysunutá část je podepřena dvěma tesanými sloupy. Ty mají klasicistní profilaci s osmibokým dříkem. Na kruchtě se vystupuje dřevěným zalomeným schodištěm, které se otáčí kolem hladkého dřevěného sloupu. Na vnitřní straně jsou schodnice vetknuté do sloupu. Kruchta je do lodi vysunuta odstupňovaným okrajem s kuželkovým zábradlím a římsovou deskou. Kuželky jsou čtyřboké s barokním profilem. V bočních dílech jsou diagonálně natáčené.

Z členění východní části lodi se dochoval jen vyvýšený podlahový stupeň korespondující s obrysem vysunuté části kruchty. Stupeň je z tesaného pískovce s římsovým profilem. Dle starších snímků byla na stupni umístěna chórová přepážka - kuželkové barokní zábradlí jako na kruchtě. Podlaha je tvořena cihelnými dlaždicemi - tzv. topinkami.

Zvonice

Základ zvonice tvoří čtyři sloupky - štenýře, mezi nimiž jsou zavětrovací ondřejské kříže a vodorovné rozpěry. Ke každému sloupu jsou na obě vnější strany připojeny vzpěry, které vytvářejí kónický tvar spodní třetiny stavby. Každý sloup je zapřen od svého horního konce mohutnou trámovou vzpěrou dovnitř stavby. Je zřejmé, že se konstrukce dělala "na míru" pro oba velké staré zvony. Kromě nich je v okně ještě malý zvon. Většina konstrukčního dřeva je stará, ale druhotně použitá s neobsazenými dlaby po starších konstrukcích.

(Vytvořeno v roce 2000 Dřevozpracujícím družstvem na základě stavebně historického průzkumu z r. 1994 zpracovaného PhDr. Martinem Ebelem a Doc. ing. arch. Jiřím Škabradou, CSc.)

ZE ŠKOLNÍCH LAVIC

Poděkování smidarské škole

Před devíti lety se nám narodil syn František. Veliká radost z jeho narození byla brzy zkalena krutou nemocí - dětskou mozkovou obrnou. Přestože byla Františkovi věnována všestranná péče, je do dnešních dnů nechodící a odkázán být "vozíčkářem". Do školy nastoupil z pochopitelných důvodů až po dvojím odkladu v osmi letech. Letos navštěvuje již druhou třídu Základní školy ve Smidarech a my jsem velice vděčni ředitelství školy a zejména třídní učitelce paní Janě Rejthárkové za vzácné pochopení, vytvoření příznivých podmínek, individuální péči a citlivý přístup. Zasluhou smidarských pedagogů chodí František do školy velice rád, je veselý, zvládá základní učivo, nepřipouští si svůj handicap. A náš velký obdiv patří i jeho skvělým spolužákům i žákům nejvyšších ročníků, kteří o našeho syna pečují jako o vlastního sourozence.

Přestože jsme si vědomi, že zařazení Františka do nespecializované školy přináší učitelům ve Smidarech mnoho práce navíc a hlavně, že tuto práci vykonávají s naprostou samozřejmostí a rádi, chceme je ujistit, že si jejich přístupu k synovi velice vážíme, oceňujeme jej a za vše jim od srdce děkujeme.

Manželé Petrákovi

Pochvala učitelkám MŠ

Měla jsem příležitost navštívit ve Smidarech, odkud sice pocházím, ale trvale tu nežiji, mateřskou školku.

Velice mě okouzly výtvarné práce, které paní učitelky s dětmi tvoří. Srovnávala jsem se školkou v Praze, kam chodil, dnes už dospělý můj syn, ale se kterou mám příležitostný kontakt i dnes.

A říkám si, jaké štěstí má školka ve Smidarech. Výtvarná dílka nejen mile, barevně a vesele zabýdlují prostor školky, ale hlavně ovlivňují výtvarné citění dětí.

Jsem moc ráda, že jsem všechno viděla a potěšila se.

Je co závidět.

N.Brabcová

S b ě r š í p k u =====

Jako každý rok vyhlásil ředitel školy sběr šípku. Náš aktivní pan učitel Sameš se hned rozhodl, že pojedeme na kolách na šípek. Druhý den jsme si měli přivést do školy kola. Po páté vyučovací hodině jsme tedy vyrazili.

Jeli jsme za Chotělice. Cestou jsme prováděli hlouposti. Když jsme dorazili na místo, tak jsme zjistili, že je šípek znehodnocený, a tak jsme se vydali po silnici k bývalé trati. Tam jsme se rozmístili a někteří byli i na druhé straně přes silnici. U silnice, kde na nás nebylo vidět, jsme po sobě házeli měkký šípek. Pan učitel Sameš nám nakázal, abychom natrhali alespoň kilo šípku. Ale každý kilo nenatřhal, jen ti nejpilnější natrhali i více. Spolužák Zdeněk Kraus si tam píchl kolo o připínáček. Když už byla hodina a půl pryč, tak se pan učitel rozhodl, že pojedeme zpátky do školy. V Chotělicích jsme čekali na spolužáka Krause, který si šel vyměnit to píchlé kolo za jiné. Pár kluků se napilo u Milana Žilky vody a všichni jsme společně odjeli do školy. Ve škole kluci došli pro lavici a váhu, abychom vše mohli zvážít. Při vyhlášení konečných výsledků jednotlivých tříd na škole jsme se umístili na třetím místě.

L. ABSOLONOVÁ

PhDr. František Vaníček

ZE SMIDAR A OKOLÍ

Všem, kdo mají rádi Smidary

)) Předmluva ((

jen zdánlivě s naším tématem nesouvisející

Možná že jste si všimli, pozorný čtenář určitě, že náš cyklus o Smidarech zahrnuje v podstatě dvě hlavní tematické oblasti.

Jednu tvoří vzpomínky, v nichž se vynořují jako z dávných časů obrázky z autorova dětství a mládí a v kterých tehdejší Smidary ožívají v mlžném nostalgickém oparu jako nedosažitelná fata morgana.

V druhém plánu, jenž je víc faktografický a méně lyricko - beletristický, jsou zobrazováni zajímaví lidé, kteří se ve Smidarech narodili nebo zde žili či měli k nim bližší vztah a vytvořili určité přetrvávající hodnoty. Zůstaly po nich stopy nejen v kulturně společenském vývoji našeho městečka, ale v některých případech i v širším kontextu celonárodním, dokonce jejich význam

přerostl i hranice naší země.

Vyprávíme si o jejich osudech a práci, aby stopy po nich nezával čas, protože si zaslouží, aby jejich jména byla na dlouhá léta, ne-li na věky, zanesena do historie Smidar a do povědomí jejich obyvatel.

Kdo čte náš časopis OZVĚNY SMIDARSKA pravidelně, jistě už dobře ví, že jsme mezi tyto portréty zařadili smidarského rodáka, prof.MUDr.Adalberta Vincenza Zardu, předsedu pražské "L i d s k é s p o l e č n o s t i ", člena korespondenta " K r á l o v s k é h u m a n i t n í s p o l e č n o s t i " v Londýně, který koncem 18. a počátkem 19. století stál u zrodu resuscitačních snah, z nichž se vyvinuly anesteziologicko - resuscitační oddělení ve všech nemocnicích na celém světě, prof.Františka Smetanu, jednoho z nejproslulejších světových violoncellistů, který ve Smidarech často pobýval, protože zde navštěvoval svou sestru, vyprávěli jsme si rovněž o významných hudebnících našeho kraje, JUDr.Emilu Holmanovi, Mirku Macákovi a Karlu Hlavatém, o malířích, Bohumilu Horynovi, Emanueli Dobrovském a Vilému Svobodovi, o pražském lékaři MUDr.Miloslavu Brejchovi, jehož mladá léta jsou navždy spojena s naším městečkem.

Tyto kapitoly ze seriálu Z e S m i d a r a o k o l í jsou vhodně doplňovány z tohoto hlediska studii historika Zdeňka Slavíka, pedagoga místní školy, o českém vlasteneckém básníkovi Karlu Sudimíru Šnajdrovi, jenž v době národního obrození dlouhá léta ve Smidarech žil a také zde zemřel, o Václavu Šrámovi, smidarském knězi a historikovi, a v neposlední řadě o jiném slavném rodáku Smidar, prof.MUDr.MVDr.h.c.Edwardu Babákovi, zakladateli vysokého učení na Moravě, jedné z nejvýznamnějších osobností novodobé české vědy s věhlasem mezinárodním.

Obdobný pendant tvoří rovněž pasáže z knih smidarských učitelů - kronikářů, Františka Šťovíčka a Oldřicha Doležala, rovněž i z P a m ě t í m ě s t e č k a S m i ď a r n a d C i ď l i - n o u od Václava Šráma, které v Historickém okénku našeho časopisu zveřejňovala zemřelá paní Jaroslava Brixí, dlouholetá smidarská kronikářka; v této publicisticko - kronikářské činnosti pokračuje v současné době paní Eva Řeháčková, šéfredaktorka našeho občasníku, bez jejíž invenční a nepředstavitelně mravenčí a obětavé práce by se OZVĚNY SMIDARSKA nikdy neobjevily na pultech prodejen paní Marie Zátrokové a pana Františka Havelky, nikdy by se nedostaly do rukou svých čtenářů.

Významy těchto portrétovaných osobností se přirozeně co do intenzity různí, od významu regionálního k národnímu, až k věhlasu světovému.

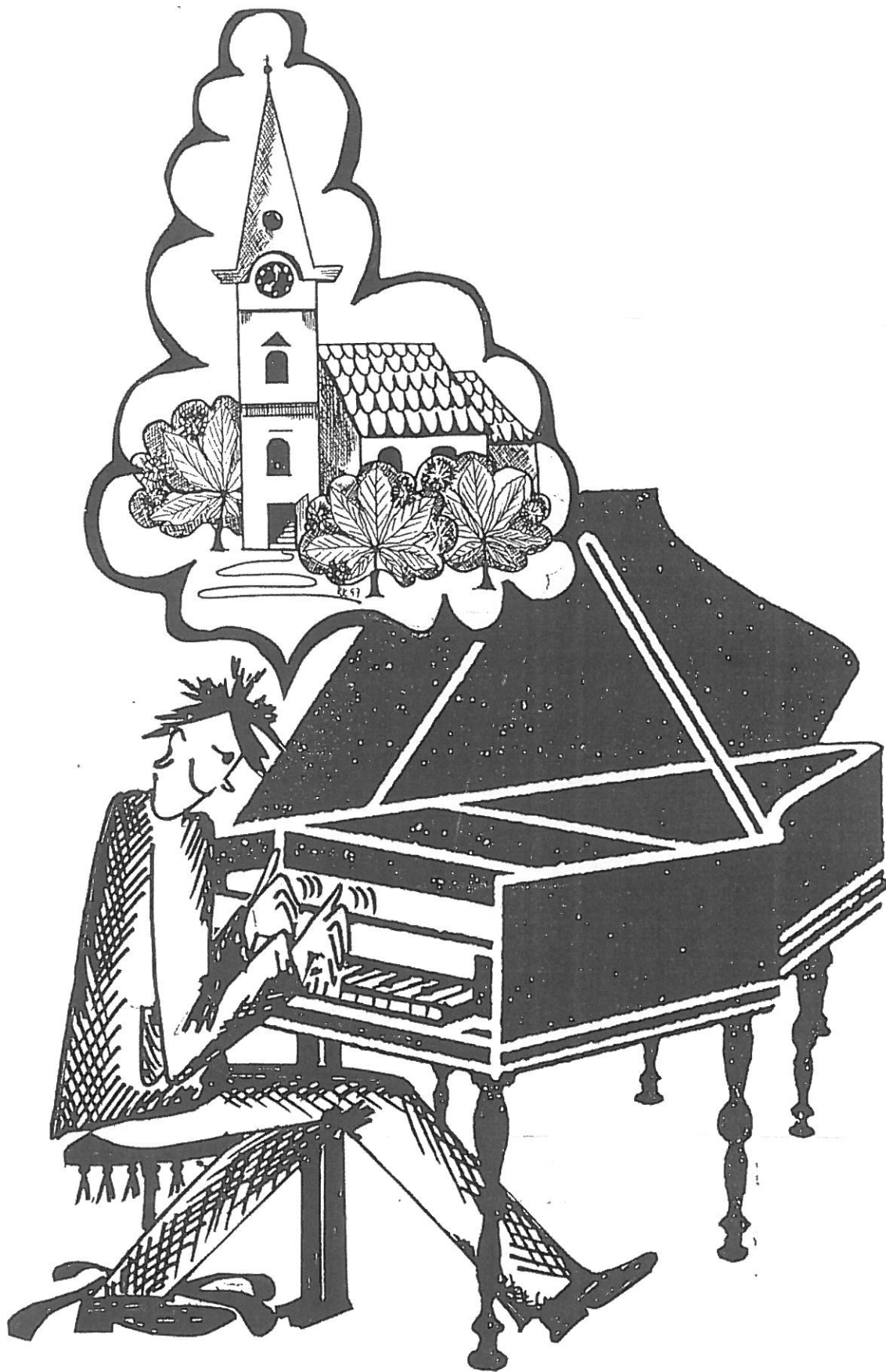
XXXXXXXXXXXXX

Z hlediska kronikářského a morálního umocňují naše texty i velmi zasvěcená kriticko - analytická pojednání o krutém nespravedlivém osudu rodiny Černochovy od chotělického autora Miroslava Řeháčka a také jeho svěží vyprávění o rodné obci.

XXXXXXXXXXXXX

Mozaiku heterogenní lidské společnosti formují lidé různorodí, ale všichni svou prací, významem i samotnou existencí, každý svým způsobem, schopnostmi a možnostmi se podílejí na spoluvytváření lidského společenství.

XXXXXXXXXXXXX

Je teplý letní navečer. Jako stvořený pro příjemnou procházku.

Ani nevím, proč si někteří zdejší lidé oblíbili "okružní cestu" přes Chotělice /jak tomu někdy říkávám/. O tom si však povíme až někdy jindy, dnes bude ve středu naší pozornosti něco, nebo lépe, někdo jiný.

Vydáme se dolní částí Hradčan, dnešní Husovou ulicí. Až budeme opouštět Smidary, nezapomeňme se na malou chvilíčku zastavit u posledního domu na levé straně ulice. Má číslo 86 a v současné době jeho majitelem je rodina Kubištova. To, abyste se nezmýlili. Teď už určitě víte, který dům máme na mysli.

Už od začátku dvacátého století zde sídlil rod Jelínkův. Alois, jeden ze synů Václava Jelínka, se oženil a založil s manželkou Annou utěšenou rodinku. Měli dvě dcery, Annu a Marii, a dva syny, Václava a Františka.

V domě bydlel také jejich strýček Jindřich, bratr otce. Byl to vzdělaný muž se zasněnými očima. Miloval hudbu, mimořádný zájem a nadání projevoval v hudbě klasické, komorní.

Protože i jeho život nebyl všední, trochu se s tímto zajímavým smidarským rodákem seznámíme.

Jindřich Jelínek navštěvoval reálné gymnázium v Novém Bydžově. Ve Smidarech byl členem spolku " S t u d e n s t v o s m i - d a r s k é ", které bývalo významnou součástí společenského života našeho města. Protože byl Jindřich vynikajícím klavíristou a houslistou, zajišťoval hudební produkce všech podniků, které smidarští studenti pořádali; a nebylo jich, věru, málo: akademie, zábavné večery, divadelní hry, věnečky, oslavy velkých osobností našich kulturních a politických dějin, silvestrovské kabarety a mnoho jiných akcí.

Když Jindřich Jelínek vystupoval jako sólista nebo člen hudebního dua, tria apod., vždy šlo o komorní hudbu, hrával vážné klasické skladby našeho i světového repertoáru, Fibichovu Romanci a Sonatinu, Schumannovo Snění aj.

Jindřich Jelínek byl velmi činným členem spolku smidarských studentů i po jiných stránkách, zastával postupně několik funkcí, byl místopředsedou, zapisovatelem, revizorem účtů, hrával v divadelních hrách, pomáhal v knihovně.

Pak přišel rok 1914 a první světová válka.

Studentský spolek ve Smidarech přestal existovat, většina chlapců musela na frontu, z níž se někteří už nevrátili a ostatní byli válečným traumatem poznamenáni na celý život.

Po válce, to už byla jiná kapitola.

Z veselého študáckého života bývalých členů smidarského spolku nezbylo vůbec nic, končila studia, přibýlo let a odpovědností, přišla rodina a nástup do zaměstnání.

XXXXXXXXXXXXX

Jindřich Jelínek odmaturoval na novobydžovském reálném gymnáziu a dostal místo až na ředitelství pošt v Opavě na Slezsku jako účetní úředník.

Bylo to daleko od smidarského domova, stýskalo se mu.

Jako na zavolanou vyšel v roce 1926 nový platový zákon, který umožňoval za určitý finanční obnos se vyplatit a vystoupit ze státní služby.

Protože svým naturelem vášnivě zaníceného hudebníka byl Jindřich Jelínek na hony vzdálen úřednickému povolání, rozhodl se, že chytí příležitost za pačesy. Za odstupné 30.000 Kčs dal vale opavskému poštovnímu místu a vrátil se tam, kam ho neustále táhlo jeho srdce, do rodných Smidar.

Chtěl zde vyučovat hudbě. Brzy však zjistil, že bude těžko uskutečňovat svůj plán. V tehdejší době žilo totiž ve Smidarech několik výborných hudebníků, kteří působili i jako učitelé na hudební nástroje, jako byl dirigent a regenschori Budina, kapelník osvědčeného smidarského orchestru "SOKOLBIO" Schreiber a kapelník Pršala.

XXXXXXXXXXXXX

/Domnívám se, že nebude nikterak na škodu, když si na tomto místě uděláme malý hudební exkurs do dalších let. Smidary nikdy nezanedbávaly hudební výchovu mládeže, myslím tím i výuku mimo školu. I později zde působilo několik dalších zkušených učitelů hudby, jako byli pánové Tichý, Horák, Bíma, slečna Kastlová, jezdívali sem vyučovat i z okolí, ze Skřivan, nezapomenutelným učitelem hry na klavír byl z Chomutic pan Karel Šlenger, rovněž i vynikající malíř, jemuž se dostává velkého uznání až v dnešní době./

XXXXXXXXXXXXX

Jindřich Jelínek upustil tedy od svého smidarského "pedagogi-

ckého" záměru a vydal se za hudbou do světa.

Už se asi nedovíme, jakým zásahem osudu se stalo, že se dostal do Rumunska, kde v Bukurešti vstoupil jako hudebník přímo do služeb krále.

XXXXXXXXXXXXX

Asi po dvou letech "smidarský Wagner", jak tomuto muzikantovi, posedlému komorní hudbou, doma kamarádi úsměvně říkali, znovu obrátil kroky ke svému městečku.

XXXXXXXXXXXXX

Usadil se, oženil se s dcerou řídícího učitele odkudsi z Novobydžovska, roky přeběhly, dočkal se osvobození naší vlasti od německých okupantů.

XXXXXXXXXXXXX

Naše procházka i náš příběh pomalu končí.

Prošli jsme Chotělice a vracíme se domů po hlavní silnici směrem na Medříč.

Ještě minutečku. Zvolněme krok. Ještě jsme v Chotělicích. Stojíme před bývalým zámekem hrabat Mensdorffových, kde byl po roce 1945 zřízen Dům důchodců.

Tam dožil svůj život, brzy po válce, "smidarský Wagner", neúnavný ctitel komorní hudby.

Kruh jednoho života se uzavřel.

XXXXXXXXXXXXX

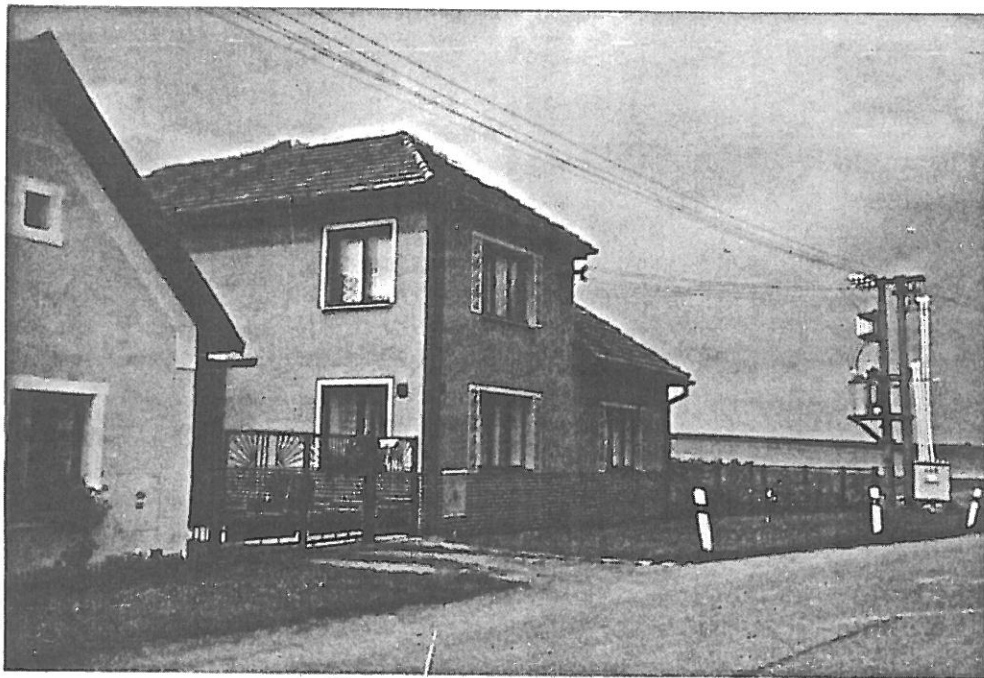
Prameny:

Vyprávění pamětníků, zvláště pana Zdeňka Drbálka.

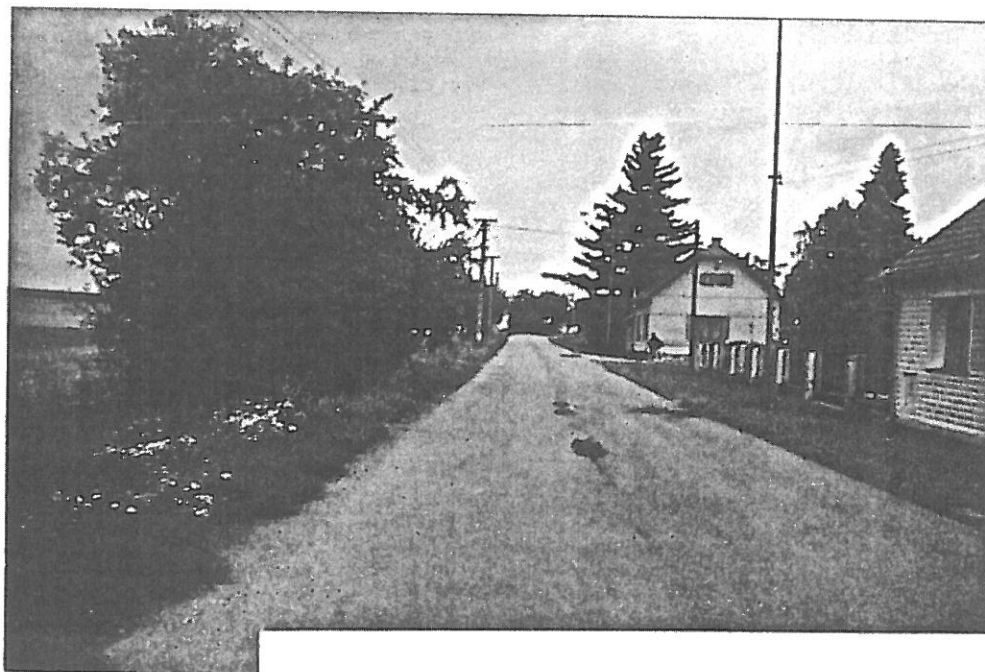
Informace o rodu Jelínkových poskytl také pan František Liška.

Ilustrace: Mgr.Radka Vaníčková - Krahulcová.

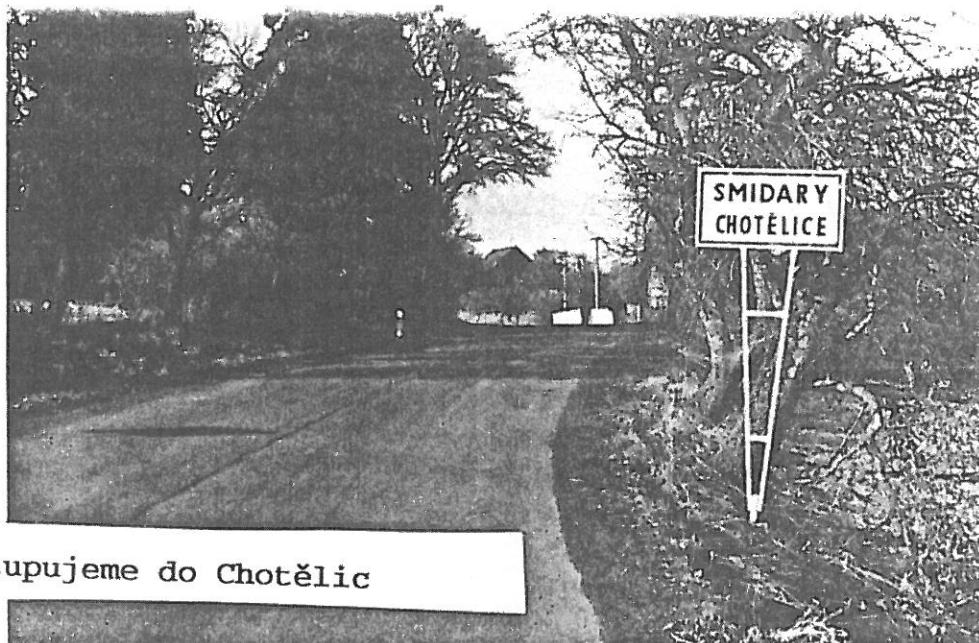
Fotografie: Z rodinného archivu Františka Vaníčka.

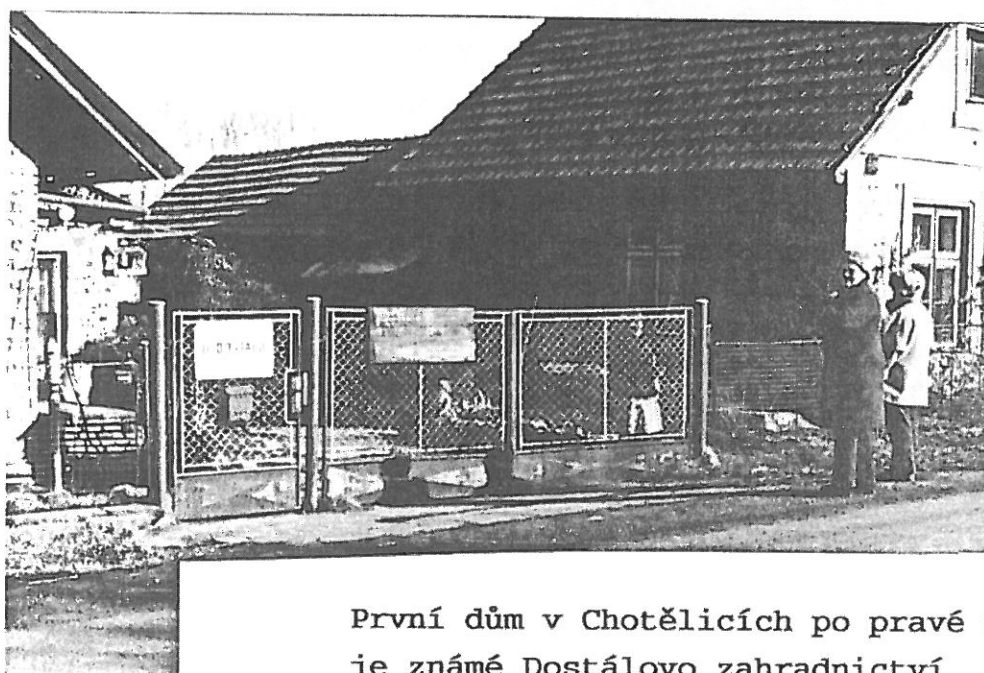
Bývalý dům Jelínkův, v současné době patří rodině Kubiškových

Opouštíme Smidary, naše procházka pokračuje směrem k Chotělicům, první dům zprava /část/ patřil rodině Rajchových, později byl zakoupen panem Františkem Havelkou, za ním je dům Ouředníkových.

Vstupujeme do Chotělic

První dům v Chotělicích po pravé straně
je známé Dostálovo zahradnictví

Bývalý zámek hrabat Mensdorffových, kde byl po roce 1945
zřízen Dům důchodců. Zde dožil svůj život Jindřich Jelínek.

VZNIK SOKOLA A ZALOŽENÍ ŽUPY DENISOVY

XXXXXXXXXXXX

Úvodní poznámka o autorce:

Marie Prokúpková - Vinohradská, autorka statě "V z n i k S o k o l a a z a l o ž e n í ž u p y D e n i s o v y " žije se svou rodinou již dlouhá léta v moravské metropoli Brně. Narodila se ve Smidarech v roce 1927. Také její manžel, Miloslav Vinohradský, vyšší armádní důstojník v.v., měl velmi blízko k našemu městečku, pocházel z nedalekých Skřivan.

Na Smidary, kde se narodila a prožila šťastná léta svého dětství a mládí, nikdy nezapomněla. Bydleli na náměstí ve svém domě, kde její otec provozoval pekařství, jež mělo dobrý zvuk nejen ve městě, ale i v okolí.

Život celé rodiny byl příznivě ovlivňován sokolskými myšlenkami, neboť otec, Rudolf Prokúpek, patřil mezi přední představitele místní sokolské jednoty.

Pasáže z dějin sokolského hnutí pisatelka zpracovala podle dobových sokolských věstníků a spolkových dokumentů, vyprávění o domově se opírá o vlastní vzpomínky, jež jsou přirozeně determinovány relativní krátkostí let prožitých ve Smidarech a časovou odlehlostí.

Sama o tom píše: "Snažila jsem se, aby to, co je v mém vyprávění, odpovídalo pravdě, i když z uvedeného časového rozmezí jsem žila a dění chápala v malém časovém úseku."

Stat Marie Vinohradské /i se subjektivně zabarveným závěrem/ je významná především regionálně, neboť z hlediska historicko - kronikářského zachycuje vývoj sokolského hnutí v jeho počátcích a v době jeho rozkvětu na Novobydžovsku, zvláště ve Smidarech.

František Vaníček

XXXXXXXXXXXX

Pocházím z rodiny, kde sokolská myšlenka hluboko zakotvila a stala se součástí života zvláště mého otce - Rudolfa Prokúпка. Že sokolství neprocházelo vždy růžovou zahradou, lze vyčíst ze sokolských věstníků a ve spolkových dokumentech. Byl to boj o so-

kolskou myšlenku, trvající od založení Sokola až do současné doby.

Sokol, první český tělovýchovný spolek, byl založen na popud Miroslava Tyrše 16. února 1862 pod jménem Tělocvičná jednota pražská, která byla v roce 1864 přejmenována na Sokol pražský. Prvním starostou byl Jindřich Fügner a prvním náčelníkem Miroslav Tyrš. Po jejím vzoru vznikaly sokolské jednoty v dalších místech Čech a Moravy. V osmdesátých letech minulého století se jednoty sdružovaly podle jednotlivých krajů do žup. Roku 1889 byla vytvořena Česká obec sokolská /ČOS/, která sdružovala všechny sokolské jednoty v Čechách. Samostatně se utvořila roku 1892 Moravskoslezská obec sokolská, jež s ČOS splynula roku 1904. Po vzniku Československé republiky byla v roce 1920 Česká obec sokolská reorganizována v Československou obec sokolskou a vytvořeny župy na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Roku 1941 byla ČOS nacisty rozpuštěna. Svoji činnost obnovila roku 1945. Po roce 1948 byl Sokol postupně reorganizován a roku 1952 zrušen.

Podle českého vzoru Sokola vznikaly koncem 19. a na začátku 20. století sokolské tělovýchovné organizace zvláště ve slovanských zemích, ale i na západě Evropy a také v zámoří v Americe a Australii.

V našem okolí sokolská myšlenka zapustila své kořeny nejdříve v Novém Bydžově. Několik nadšených lidí zde založilo v roce 1869 tělovýchovnou jednotu Sokol, která trvala do roku 1874. V té době bylo v Čechách 125 činných jednot, ale vlivem politických a náboženských sporů klesl jejich počet na 70. Některé jednoty začaly zakládat hasičské spolky. Tak tomu bylo i v Novém Bydžově, kde se jednota roku 1874 přeměnila na sbor hasičský. Sokolské jednoty vznikaly i na venkově: 1872 v Žiželicích, 1880 v Městci Králové, 1881 opět v Novém Bydžově, 1883 v Chlumci nad Cidlinou a roku 1893 ve Smidarech.

Po založení tělocvičné jednoty Sokol ve Smidarech měla jednota 42 členů, cvičících 15, dorostu 22. Roku 1896 uspořádala okrskové cvičení, kde prostná cvičilo 45 členů a na nářadí 28 členů. Při dalším cvičení roku 1899 cvičilo již 65 členů, na nářadí 37 členů a 27 žen s kuželi. Smidarští sokolové se zúčastnili v roce 1895 v Praze III. všesokolského sletu a v roce 1901 IV. všesokolského sletu. Do roku 1898 byli starosty Sokola smidarského Václav Hartman a po něm Karel Matys. /Od tohoto roku až do roku 1918 neznám funkcionáře smidarského Sokola./ Na členské schůzi Sokola ve Smidarech svolané na 19. března 1919 byl předsedou zvolen Alois Sláma. Po něm tuto funkci vykonával Josef Zejdl, další byl Břetislav

Kynčl do roku 1961 a po něm František Havelka. Od roku 1952 však organizace Sokol měla už jinou ideologii.

Jednoty Bydžovska, Chlumecka a KrálovéměstECKa byly přiřčleněny do Kolínské župy Tyršovy jako VII., VIII. a IX. okrsek. Ale velická vzdálenost od střediska Kolín ztěžovala jejich práci. Zlepšení se jevilo ve vytvoření vlastní župy. Tato myšlenka rostla a v roce 1912 se pomýšlelo na rozdělení župy ve dva celky: 1/ Nymbursko, Poděbradsko, Bydžovsko a Chlumecko; 2/ Kolínsko. Schůze mající jednat o rozdělení byla svolána do Nymburka v roce 1914, ale poté vypuknuvší válka vše zmařila.

Po převratu roku 1918 tato myšlenka opět ožila, protože vzniklo mnoho nových jednot. Podnět k rozdělení Tyršovy župy a k založení nové župy dal Václav Klok ze Skřivan. V roce 1920 se začalo s přípravami. Nakupilo se mnoho překážek, ale po VII. všesokolském sletu v roce 1920 počíná už vážná práce k vytvoření nové župy. Václav Klok zjišťoval, kolik by župa asi měla členů, a došel k číslu, že ve 29 jednotách je 3.638 členů. Byl nakreslen plán hranic župy a jednotlivým jednotám byly rozeslány dotazníky, zda závazně přistupují k nové župě. Československé obci sokolské byla odeslána žádost o povolení vytvořit novou župu dislokovanou mezi župami Tyršovou, Čížkovou a Orlickou. Žádost podepsali za Smidary Zdeněk Tomáš, za Skřivany Václav Klok a zástupci dalších pěti jednot. Poté se konala celá řada schůzí, na níž zástupci Tyršovy župy nedoporučovali vytvoření nové župy. Vznikl spor o název župy. Vyskytly se návrhy na Prégrovou, Cidlinskou, Klicperovou a jiné, ale nakonec návrh novobydžovského náčelníka Sokola Karla Fuchse získal podporu, aby župa byla nazvána po velkém francouzském příteli našeho národa Arnoštu Denisovi - župou Denisovou.

V prosinci 1920 byla poslána druhá žádost výboru ČOS, aby již dal souhlas k založení samostatné župy se střediskem v Chlumci nad Cidlinou. Žádost podepsali ze Smidar Zdeněk Tomáš, za Skřivany Václav Klok a dalších osm zástupců jednot. Znovu došlo k jednání v Kolíně a v Praze, až konečně 27.prosince 1920 došlo k vyslovení souhlasu vytvořit novou župu - župu Denisovu. Prvním náčelníkem Sokolské župy Denisovy byl v roce 1921 zvolen Karel Fuchs z Nového Bydžova.

Župa začala fungovat od roku 1921. V této době měla 2.607 členů. Co do počtu členstva byla na 46.místě z 53 žup ČOS. Měla 33 jednot a zahrnovala soudní okresy Nový Bydžov, Chlumeck nad Cidlinou a Městec Králové. Na Bydžovsko připadlo 12 jednot: Barchov, Nový Bydžov, Starý Bydžov, Chotělice, Lužec nad Cidlinou, Vysoké Veselí, Myštěves, Prasek, Skřivany - Sloupno, Smidary, Volanice,

Zachrašťany. Tato župa měla v Sokole takovou organizovanost, že na 100 obyvatel byli 4 občané členy Sokola.

Organizačně byla župa rozdělena na čtyři okrsky: II.okrsek měl šest jednot: Smidary, Vysoké Veselí, Volanice, Chotělice, Skřivany, Myštěves.

První župní slet se konal v roce 1921 v Žiželicích, druhý v roce 1923 ve Smidarech, třetí v roce 1925 v Chlumci nad Cidlinou, čtvrtý v roce 1927 ve Skřivanech. Pak následovaly další.

Velká hromada župy Denisovy v roce 1927 volila jednotlivé činnovníky, z nichž náhradníkem výboru byl zvolen Josef Zejdl ze Smidar a matrikářem Václav Klok ze Skřivan. Celkem bylo zvoleno 25 členů.

Jednotlivé jednoty rozvíjely obrovskou činnost spočívající v získávání objektů, kde by bylo možno cvičit, pořádat akademie, besídky, přednáškovou činnost, promítat filmy atd. Shromažďovaly se peníze k výstavbě vlastních objektů, a tak i ve Smidarech byl 22.listopadu 1936 položen základní kámen k výstavbě sokolovny. Tehdy byl starostou Sokola Josef Zejdl, náčelníkem profesor Zdeněk Tomáš a náčelnicí Vlasta Matoušová. Sokolovnu projektoval František Zejdl, vystavěly ji firma Byška a firma Hurych z Nového Bydžova. 20.června 1937 byla sokolovna otevřena.

K symbolům sokolství patřily prapory jednot a žup. Můj otec byl praporečníkem smidarského Sokola asi od roku 1921, protože k 25.výročí jeho praporečnictví mu přišli blahopřát delegáti smidarských sokolů, a to mohlo být okolo roku 1946. Sokolský prapor byl bohatě vyšíván se skládací žerdí. Jako praporečník se otec zúčastňoval župních sletů v Praze a pravděpodobně i posledního sletu v roce 1948. V období 1.republiky se prapory ukládaly u nás doma až do výstavby sokolovny, kdy byly ukládány do spolkové místnosti. V období německé okupace bylo nutno sokolské symboly ukrýt. Členský prapor i dorostenecký prapor, který nebyl tak rozměrný ani honosný, byly celou dobu okupace pod otcovou ochranou skryty na půdě našeho domu. Po válce byly opět umístěny ve spolkové místnosti v sokolovně. Poté následovalo čtyřicetileté období, kdy Sokol se svou demokratickou ideologií přestal existovat.

Položíme si závěrečnou otázku: "Co se stalo se smidarskými sokolskými prapory, kdo je dále opatroval, existují ještě v současné době ?"

Marie JIRÁNKOVÁ

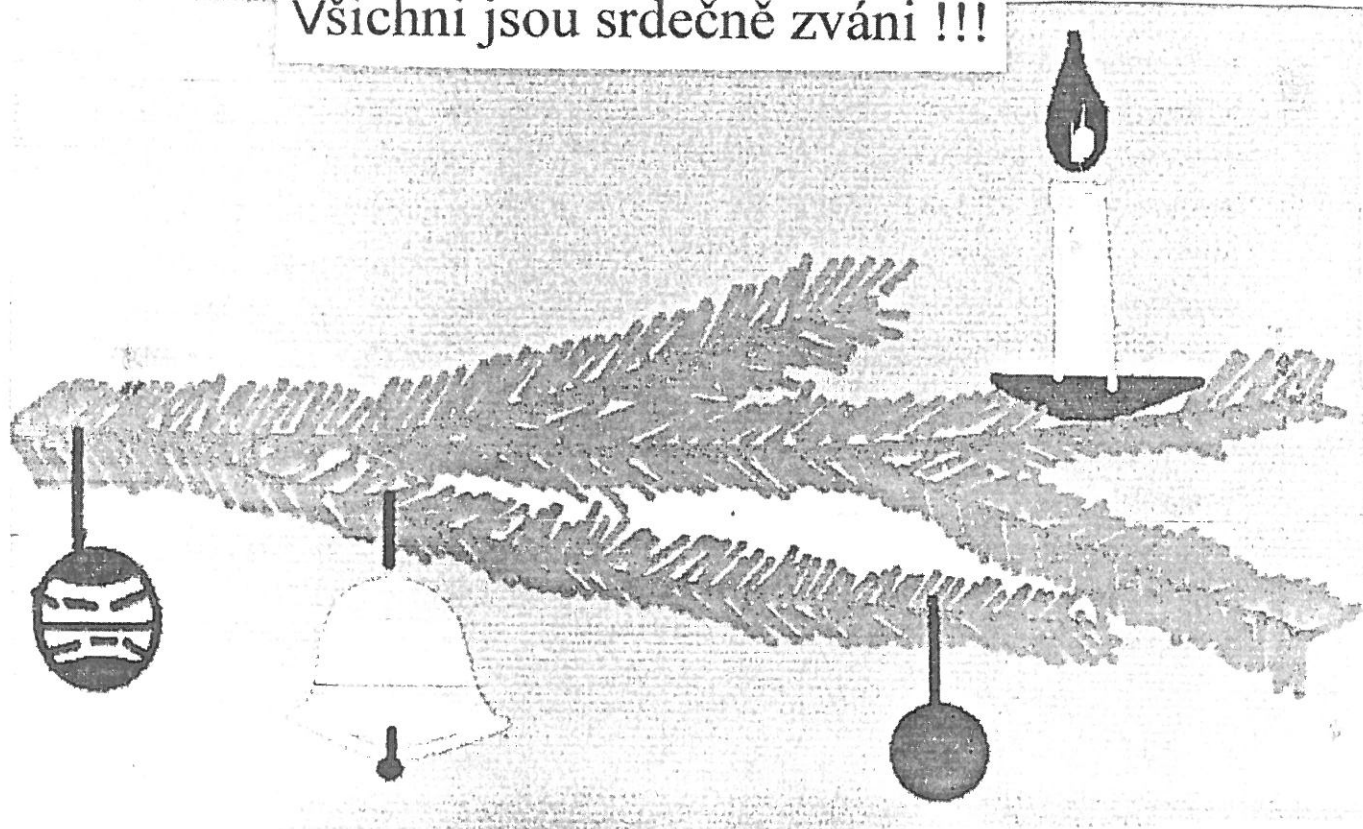
rozená ve Smidarech

Opustila nás náhle v pondělí 4.12.2000 v požehnaném věku nedožitých 105 let.

24. prosince ve 21,00 se koná ve smidarském kostele

**ŠTĚDROVEČERNÍ BOHOSLUŽBA
DOPROVÁZENÁ ZPĚVY VÁNOČNÍMI**

Všichni jsou srdečně zváni !!!

Smidary leží v údolí řeky Cidliny a její věrné kamarádky Javůrky. Leží pěkně schované v údolí, jen kostelní věžička povídá tomu, kdo přichází k nám od Starého Bydžova přes Křičov a v letní době se kochá vlnícím obilím všudy kolem, že nedaleko je asi větší obec neb městečko. Kdo pak zná podzimní a jarní záplavy Cidliny a Javůrky a divokého "Ohnišťanského pána", ten řekne, že po stránce zdravotnické nejsou místem ideálním, i když listujeme-li v našich úmrtních matrikách, se přesvědčíme, že se u nás dožívají lidé devadesátky i více a umírají mladí jako všude jinde. Také tu nebylo trvalých epidemických chorob více, než např. v Loučné Hoře nebo Skřivanech, či Vinarech. A když už nezdravo, tak v "dolní části" Smidar a Chotělic, kde byly záplavy a bažiny.

Roku 1680 řádl v Čechách asijský mor a také Smidary odvedly svou daň. Zemřelo na 40 osob. Jak se ve Smidarech zdravotnictví podpořovalo a jak se různým nemocem čelilo? Od roku 1562 byl tu jistě "dům lázeň" a zároveň i "lázeňský", tehdejší lékař také bradýř - lazebník, felčar a chirurg. Kde ale byl tento dům nemohl jsem ani u nejstarších pamětníků zjistit. Jistě to bylo v dolní části města v některém domě na pravém břehu Cidliny. Tam co stávalo zbořeniště domu Březovských. I louka "za lázní" vymizela už z paměti, nevíme kde byla. Lázeň byla původně městská a v 17.století ji město prodalo jakémusi lazebníku Melicharovi a po něm byla zase městem koupena. Pak následuje řada felčarů. Jak se tehdy lidé léčili? Věřili na lázně - tahle víra je podnes - a pouštění žilou. Také masáže byly prováděny - mazání. Pak se připravovaly různé bylinné mastě, vařily kořenné čaje. Primitivní sice, ale i dnes je heřmánek nejlepším lékem a ordinuje se! Nač lidé umírali? O je - nemocí bylo moc a těch různých názvů! Ale samé české názvy! U dětí: psotník, boule, nešťovice, osýpky, božec. Dospělí: píchání, ujímání a hryzáni žaludku, rak /snad dnešní rakovina/, zimnice, spuchlina, souchotiny, vodnatelnost, žloutenice. Starší na sešlost věkem, jako dnes. Ovšem tenkrát se nezjišťovalo jako dnes, co bylo bezprostřední příčinou smrti. To se dělo teprve od roku 1794 a říkalo se tomu: attestace. U nás bylo několik lidí 110 letých a řada lidí stoletých.

O prvním lékaři se tu mluví v 19.věku: Václav Probošt, který bydlil v Kostelní ulici č.18. Pak chirurg Matěj Křepela v čp.3. Roku

1830 se vyskytla v Moskvě cholera a dostala se přes Polsko i do naší země. Zařádila si u nás a v Chotělicích a v těchto dvou obcích zemřelo celkem 32 lidí. Roku 1850 řádila ve Smidarech a okolí zase cholera a k tomu ještě úplavice. Ta si vyžádala v této krajině přes 100 lidských životů. Ještě bych uvedl rok 1876, kdy tudy táhli Prušáci. Zavlekli sem zase cholera a ta nemilosrdně řádila. Ve Smidarech zemřelo na 147 osob. Pak byl ve Smidarech lékařem syn Václava Probošta a provozoval praxi lékařskou, která spočívala v tom, že "sázel" baňky a pouštěl žilou. Zlomeniny ve Smidarech s úspěchem léčil a hojil František Čerych - původem z Myštěvsi. Dalšími lékaři byli: Jan Nepomuk Špatný, MUDr.František Babák /brzy zemřel/ a velmi oblíbený lékař zdejší, městský a tovární lékař Dr.Jan Tomáš. To jsme se přenesli do doby kdy Smidary mají dva lékaře stále, ale v některých obdobích i tři. Jsou to:

Dr.Jan Tomáš, MUDr.Hartman, MUDr.Miloš Motejl, MUDr.Václav Novotný v čp.17, MUDr.Karel Prokůpek v čp.106, Josef Kubišta, oba Smidaráci a oba brzy umírají. Pak MUDr.Karel Janda. V nejnovější a poslední době je ve Smidarech "zdravotní středisko" OUNZ a pak máme dětskou poradnu v čp.106 ve dvoře. Ve Smidarech je zubní ambulatorium v čp.17 vedoucí Václav Kubánek a školy mají svoji školní lékařku MUDr.Uhrovou. Rád bych se zmínil i o porodnictví, které doznalo zlepšení tím, že vznikla instituce porodních babiček - později asistentek. U nás ve Smidarech se jich vystřídal od r.1789 asi 23 a vykonaly mnoho pro zlepšení porodnictví. Dnes už tato instituce neexistuje. Dožila a dnes je pro celé Novobydžovsko a Chlumecko porodnice moderně vybavená jak po stránce věcné tak osobní v Chlumci n/C. Moderní nemocnice je v Novém Bydžově a má internu i chirurgii vzorně vybavenou. Kvůli úplnosti se zmíním i o mistrech "ostrého meče" a pohodných, kteří také měli své úkoly při péči o lidské zdraví a hygienu ovzduší. I těch se u nás vystřídal dost a bydleli v čp.160 po pravé straně silnice vedoucí do Smidarské Lhoty.

CHUDINSTVÍ

Tato kapitola chce v několika větách naznačit veliký pokrok, který lidská společnost na tomto úseku vykonala. Dospělo se od žebroty - žebráků, přes domky pro chudé a neschopné práce /pastoušky/ až k době, kdy vlastně není lidí, kteří by byli absolutně bez prostředků na živobytí, i když pravda někdy skrovných

prostředků. Dnes nechodí u nás žebráci a naše dnešní mládež už si neumí žebráka ani představit, natož pak jak chodili po almužně ještě před 30-40-50 lety. Sáhne-li po 12-13-14-15tém století tak právě jako všude jinde za feudalismu a pozdějšího kapitalismu chudý člověk, který se ocitl bez prostředků - ať svou vinou či bez ní - chodil po žebrotě a stal se - ač rád či nerad - méněcenným člověkem, balastem společnosti. A co těch ubohých žebravých dětí chodilo ! Pamatuji žebráky velmi dobře, vím, že měli život krušný a našli pochopení aspoň trochu víc u lidí stršších - to bylo to milosrdenství - než u lidí mladých a zdravých. Ti neuvěřili. Chodili dům od domu a brali vše, čím je lépe situovaná ruka obdařila: od kousku chleba, přes koláč a nějaký ten hadr "obnošený" až ke krejcárku. Ten ovšem viděli nejraději, to bylo pochopitelné. Vždyť si také chtěli koupit kousek cukru, mýdla atd., a to nešlo bez peněz. Že někdy ani tu nepřišla almužna do povolaných rukou je pochopitelné a není divné, vždyť to byli také jen lidi, často zoufající nad sebou samými. Ve Smidarech bylo už koncem století šestnáctého a ve století sedmnáctém pamatováno na chudé sbírkami při rozličných příležitostech, zejména při posledním pořízení. Mohl bych z "Pamětí" našeho městečka uvést dost příkladů takových darů, ne malých, někdy i na 1000 zl. znějících, ale neuvádím jich proto, že darující osoba vždycky za ten dar něco chtěla, buď a to obyčejně - modlitbu a nejen to, ještě přesně stanovila, kdy a kolikrát do roka. Tento konec zašlápl tu tisícovku hluboko do bláta a já ji ani dnes nemohu dostat ven, abych uvedl jméno dárkyně nebo dárce. Profanovaný dar! Právě takový pocit jsem měl, když jsem na podzim dostával šaty ze školy nebo zimník a když hned pan katecheta bez ostychu řekl, že musím chodit do kostela atd. Profanace darů i náboženství současně.

Trochu šikovněji vzal vše do ruky - záležitosti chudiny totiž - zdejší administrátor Václav Golt, který za součinnosti vrchnosti, úředníků panství a pokrokových občanů městečka Smidar založil r.1814 "ústav chudých". Ten člověk - to slovo bych rád červeně podtrhl - viděl dál než ostatní, chtěl, aby činnost, mající pomáhat chudině byla nějak regulována, měla dobré základy, na nichž by mohla být postavena v budoucnu, budova chudých - dnešní domov důchodců. Pravda tenkrát bylo nutno sehnat prostředky finanční a to dalo práci, někdy nepříjemnou. Pak přesný stav potřebných na panství, to znamená spravedlivé zhodnocení jich. To se i dalo a víme, že počet potřebných se pohyboval kolem dvaceti /na panství ovšem/. Podle toho se dělily potom příjmy ústavu. Rozdělovaly

se spravedlivě komisi, bylo to ovšem minimum. Tento ústav byl i pro Červeněves a Křičov. Od té doby náleželo chudinství naší obci a účtovalo se každoročně. Roku 1924 koupila obec pro chudé dům čp.252 "štrikárnu" postavenou ing.Šanovcem r.1912 a tam byly ubytovány starší osoby Smidar.

Podle kroniky Oldřicha Doležala
/psané v r.1962/ zveřejňuje
E.Řeháčková

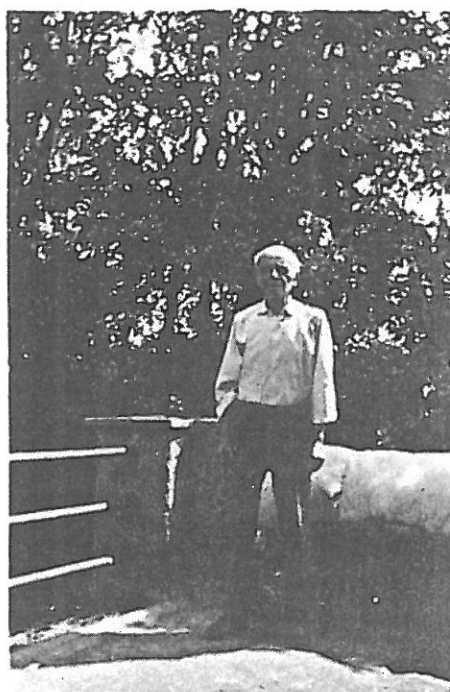
A.Zástěrová, plátenický obchod, obuvník Šulc r.1909.
V prvním poschodí od r.1913 ordinace MUDr.Motejla

MUDr. Jan Tomáš
místní obvodní lékař
r. 1880 - 1920

MUDr. Kubišta
bývalý smidarský lékař
působil do r. 1928

MUDr. Miloš Motejl
dlouholetý smidarský lékař
/fotografie z r. 1963/

Zpráva o činnosti TJ Sokol Smidary – Červeněves

Organizační složení:

Gorel Jan - vedoucí oddílu
Příbyl Karel – pracovník s mládeží

Výbor TJ Sokol:

Sefara Jan - předseda
Rychtera Ladislav - pokladník
Barták Josef - zdravotník
Černý Josef - sekretář
Nosek Milan – technik hřiště
Janeček Josef – organizační pracovník
Marek František – člen výboru

Trenéři:

Tomášek Pavel - trenér mužů
Fiedler David - trenér mužů
Černý Jiří - trenér žáků
Malý Libor - trenér žáků
Janáček Jaroslav - trenér žáků
Novotný Jiří - trenér dorostu
Rychtera Radek - trenér dorostu

Správce areálu:

Kazda Jiří - správce areálu

Nejdůležitější výdaje na provoz a chod oddílu na jednu sezónu:

- roční poplatek za elektrickou energii činí cca 14.000,-Kč
 - náklady na rozhodčí a jejich finanční dopravní náhrady činí cca 27.000,-Kč
 - praní a údržba dresů a výstroje činí cca 12.000,-Kč
 - poplatek za telefon činí cca 2.500,-Kč
 - dopravné žáků na utkání činí cca 8.500,-Kč
 - na utkání dorostu 4.500,-Kč
 - náklady na turnaje a přípravné zápasy činí cca 6.000,-Kč
 - poštovní a administrativní poplatky činí cca 2.000,-Kč
 - údržba hřiště 5.000,-Kč
 - poplatky za tréninkovou halu v zimním období cca 3.000,-Kč
- náklady celkem činí cca 80.000,-Kč**

V přehledu nejnutnějších nákladů nejsou zahrnuty náklady na přestupy a hostování hráčů, na turnaje dospělých a na jejich dopravu a též náklady na výstroj mužstev.

Jak je Vám jistě známo, chod všech neprofesionálních sportovních oddílů je závislý na příspěvcích sponzorů a finančních dotacích. I když oddíl není výdělečná organizace, snaží se výbor a členové získat finance sběrem druhotných surovin a tak alespoň částečně získat prostředky na provoz oddílu. V roce 1999 bylo vybráno na sběru železa za 9.000,-Kč, v roce 2000 za 17.500,-Kč.

Práce na údržbě areálu se provádí formou brigád. Rozsah bezplatných prací představoval v roce 2000 přibližně 650 hodin.

Sponzorující firmy: GOOL s.r.o., Gorel J., Oliva J. – Červeněves, OBECNÍ ÚŘAD – Smidary, KERS – Bohner P. – Jičín, JIRY – Ryba J. – Chlumec nad Cidlinou, POOLTECHNIK – Ždárský – Jičín, BŘEMUS – Nový Bydžov, f. JANSTA L. – Česká Lípa, STAVEBNÍ PRÁCE – Kubr J. – Smidary, SAFMETAL – Wojcik E. – Chlumec nad Cidlinou, BENZINA VPK – KODR J. – Smidary, VEČERKA U HONZY – Závodník – Červeněves, RIO – Šimůnek – Nový Bydžov, PRODEJNA – Nosková D. – Červeněves, MALÍŘSTVÍ – Pokrupa F. – Smidary, STAVEBNÍ PRÁCE – Štajer I. – Smidary, ZD VLASTNÍKŮ – Chotělice, MALÍŘ – Duha M. – Praha, KOVOOPRAVNA – Blažek K. – Smidary, M.A.K. – Morávek, Kohout – N. Bydžov, REJTHÁREK – Smidary, PALIVA – Gabriel – Ostroměř, JECH Zdeněk – Rychnov nad Kněžnou, PIVOVAR Rebel – Havlíčkův Brod, RÁDIO OK – Hradec Králové, ČESKÁ OBCHODNÍ POJIŠŤOVNA – Jičín a další.

Rádi bychom poděkovali touto cestou všem našim sponzorům.

Historie a současnost oddílu :

Oddíl byl založen na přelomu roku 1948-49 funkcionáři Ádou Francem, Jaroslavem Bínou a dalšími průkopníky fotbalu. Půl století činnosti oddílu kopané má za sebou vrcholy a pády. Z pohledu dlouhodobé činnosti byly nejúspěšnějším obdobím sezóny v šedesátých letech a v letech 1992 – 97, kdy mužstva dospělých, dorostenců a žáků působily v nejvyšších soutěžích okresu. „A“ mužstvo dospělých v sezóně 1997-98 a 1998-99 procházelo velkým útlumem a jen se štěstím se zachránilo ve stávající III. třídě. Začátek letošní sezóny 2000-01 byl velice dobrý. Mužstvo mužů je po půlce sezóny na druhém místě. Výkon mužstva a jeho oživení a zlepšení výsledků je v lepší práci mužstva a trenérského tandemu: Tomášek – Fiedler. Do mužstva mužů přestoupili z cizích oddílů M.Nosek, P.Pour, V.Soukup a T.Kůrka.

Na podzim bylo znovu založeno mužstvo dorostu, které pod vedením trenéra p. Novotného hraje okresní soutěž a je na pátém místě v tabulce. Do mužstva dorostu přestoupili dva noví, kvalitní hráči z TJ Slavoj Skřivany – Vítek a Michal Vanturovi.

Naši nejmladší odchovanci hrají nejvyšší soutěž okresu, a to okresní přebor. Na začátku sezóny se hodně trápili a byli soustavně na konci tabulky, ale koncem podzimní části tvrdě zabojovali a pěti výhrami se dostali na krásné desáté místo v tabulce. Trenéři p. Malý, p. Černý a p. Janáček trpělivě a citlivě pracují s našimi žáky. Do mužstva žáků bylo přihlášeno 17 nových neregistrovaných hráčů z naší a okolních obcí.

Naše žákovská a dorostenecká mládež nám do budoucna dává předpoklad pro zlepšení a dosažení ještě lepších výsledků ve vyšších soutěžích.

Dobřenice v posledních osmi minutách třikrát inkasovaly

III. TŘÍDA / Fotbalisté AFK Probluz v domácím prostředí vysoko zdolali mužstvo Chudonic.

Hradec Králové - O víkendu byly ve III. fotbalové třídě na programu zápasy předebraného 14. jarního kola. Dobřenice ještě v 82. minutě vedly nad Libčicemi o dva góly, ale poté hosté třemi brankami zápas otočili. Napak fotbalisté Probluzi rozstříleli mužstvo Chudonic. Favorizovaná Červeněves těsně porazila Starý Bydžov.

Výsledky: Dobřenice - Libčice 2:3, Probluz - Chudonice 6:0, Červeněves - Starý Bydžov 3:2, Třebeš - Lhota p. L. B 2:1,

ŽÁKOVSKÝ FOTBAL /

Hradec Králové - Posledními zápasy skončila podzimní část v okresních přeborech žáků a elévů.

OP starší žáci: Bez ztráty kyticky vybojovaly podzimní primát Kobylce, které pouze čtyřikrát inkasovaly, se ztratou následují Kunčice, Skřivany, Olympia B a Černilov.

Výsledky: Myštěves - Smitčice 3:3, Olympia B - N. Hradec 5:1, Červeněves - Lovčice 2:1, Stěžery - Kobylce 1:3, Černilov - Lhota p. L. 1:0, Kunčice - Skřivany 4:3, Ohnišťany - Třebechovice 3:3 (předebráno).

1. Kobylce	14 0 0 67: 4 42
2. Kunčice	11 0 3 45:26 33

Libčany B - Cerekvice 4:4, Kunčice B - Velichovky 0:1, Kosičky B - Skřivany 0:4. *ld*

1. Skřivany	10 4 0 28: 9 34
2. Červeněves	7 4 3 31:19 25
3. Probluz	7 4 3 27:16 25
4. Velichovky	7 3 4 23:19 24
5. Kosičky B	7 2 5 24:24 23
6. Libčice	7 1 6 25:18 22
7. Cerekvice	5 5 4 34:28 20
8. Chudonice	5 3 6 20:35 18
9. Starý Bydžov	5 2 7 23:22 17
10. Třebeš	4 4 6 20:22 16
11. Kunčice B	4 2 8 24:26 14
12. Lhota p. L. B	4 1 9 16:32 13
13. Libčany B	3 3 8 21:34 12
14. Dobřenice	3 2 9 14:26 11

3. Skřivany	10 0 4 70:19 30
4. Olympia B	10 0 4 60:19 30
5. Černilov	9 1 4 33:25 28
6. Nový Hradec	7 0 7 30:32 21
7. Třebechovice	5 3 6 25:31 18
8. Smitčice	5 3 6 28:39 18
9. Lovčice	5 1 8 28:24 16
10. Červeněves	5 0 9 30:46 15
11. Lhota p. L.	3 4 7 17:26 13
12. Myštěves	2 3 9 23:77 9
13. Stěžery	2 1 11 14:66 7
14. Ohnišťany	1 2 11 20:56 5

OS starší žáci: Plnou parou přijela do cíle podzimní části hradecká Lokálka, na druhé příčce následují Libčany před dvojicí Kratonohy a Velichovky.

Výsledky: Probluz - Malšova Lhota 4:2, Kosičky - Kratonohy 2:0, Libčany - Dohalice 9:0, Lužec - Hlušice 0:3. Ra-

DOROSTENECKÝ FOTBAL

Prasek si letos poprvé připsal tři body

Hradec Králové - Čtrnáctým kolem pokračoval o uplynulém víkendu dorostenecký fotbalový přebor, dvánácté dějství bylo na programu v okresní soutěži dorostu.

Okresní přebor dorostu: Velké překvapení se zrodilo na Novém Hradci, kde domácí podlehl Černilovu, druhé Kobylce pak remizovaly v Kunčicích, čímž se po výhře nad Malšovou Lhotou na špičce tabulky vyhouply Předměřice.

Výsledky: Předměřice - Malšova Lhota 5:1, Probluz - Boharyně 0:5, Nový Hradec - Černilov 2:3, Stěžery - Libčany 0:12, Dohalice - Lok. Hradec 1:1, Kunčice - Kobylce 1:1, Lhota p. L. - Myštěves 2:1.

1. Předměřice	11 2 1 60:12 35
2. Kobylce	11 1 2 61:21 34
3. Nový Hradec	10 2 2 52:21 32
4. Lhota p. L.	10 1 3 47:27 31
5. Myštěves	9 2 3 33:22 29

6. Libčany	7 1 6 59:32 22
7. Boharyně	7 1 6 39:25 22
8. Probluz	7 1 6 58:52 22
9. Černilov	7 0 7 42:29 21
10. Kunčice	5 2 7 43:28 17
11. Lok. Hradec	2 1 11 12:53 7
12. Dohalice	1 2 11 21:92 5
13. Stěžery	1 1 12 11:63 4
14. Malšova Lhota	1 1 12 18:79 4

OS dorostu: Až v posledním dějství v roce 2000 si první tři body připsal Prasek po výhře nad předposlední Hoříněvsi. Tabulku i nadále vedou Ohnišťany s nákokem 9 bodů před Skřivany.

Výsledky: Prasek - Hoříněves 2:1, Chudonice - Ohnišťany 3:6, Hlušice - Červeněves 4:3, volno měly Skřivany. *ld*

1. Ohnišťany	9 1 0 46:11 28
2. Skřivany	6 1 3 24:16 19
3. Chudonice	6 0 4 33:21 18
4. Hlušice	5 3 3 22:26 18
5. Červeněves	4 2 4 20:20 14
6. Hoříněves	1 1 9 14:42 4
7. Prasek	1 0 9 14:37 3

Pracovní činnost oddílu:

Na hřišti v Červeněvsi rovněž proběhly v jarních měsících práce pro zlepšení zázemí a celkového zlepšení prostředí fotbalového stánku. Bylo dobudováno zábradlí kolem hrací plochy, které vyžaduje soutěžní řád. Během sezóny byly přemístěny kryté střídačky pro hráče a technický doprovod, opravovaly se ploty a zábrany proti úletům míčů kolem hřiště. Dále se vyčistila studna a opravilo se sání. Upravilo se tréninkové hřiště vedle hlavní hrací plochy. Byly provedeny natěračské práce, dobudování kiosku, oprava osvětlení hřiště, zabudování časomíry s položením kabelu na ovládání, a další práce.

Největší problémy nám vznikají při údržbě prostřední dřevěné části kabin – propadají se stropy, opadávají omítky a vůbec tato část areálu by chtěla razantnější opravu.

Toto je pouze částečný výpis prací, které byly provedeny bezplatně formou brigád. Za rok 2000 činí rozsah brigádnických prací cca 650 hodin.

Vedení oddílu TJ Sokol uzavřelo s OÚ dne 24.7.2000 smlouvu o pronájmu na dvacet let. Dále dne 31.7.2000 na základě smlouvy s OÚ Smidary jsme požádali ČSTV o státní dotaci na investiční práce pro areál TJ SOKOL Smidary – Červeněves. Dne 28.5.2000 TJ Sokol Smidary – Červeněves uzavřel smlouvu s TJ Sokol Starý Bydžov o náhradních hracích plochách, které vyžaduje hrací systém soutěže. Dne 25.7.2000 byla zkolaudována hrací plocha OFS Hradec Králové. Podmínky pro kolaudaci byly v plném rozsahu splněny pro veškerá mistrovská utkání v kopané dle následujících skutečností:

Hrací plocha je oseta trávnikem, rozměry hřiště jsou 94,7 x 59,7 metrů a zodpovídají pravidlům. Lavičky jsou kryté pro obě mužstva v počtu 12 míst i z bočních stran. Zábradlí je po obou stranách délky hřiště 2,10 m od hrací plochy, bíle natřeno. Prostory za brankami jsou pro diváky uzavřeny. Výška oplocení za brankami proti úletům míčů je 5 m a šířka 20 m. Zbývající část je ve výši 1,5 m. Vstup mužstev z kabin na hrací plochu je vymezen zábradlím. Lavičky diváků jsou vzdáleny od hrací plochy nejbližší 6 m a jsou usazeny napevno.

Největší problémy vedení oddílu mělo při kolaudaci s obhajobou sociálního zařízení a špatným technickým stavem kabin – padající stropy, stěny, špatné podlahy. Po velkém úsilí jsme provizorně kabiny opravili. OFS Hradec Králové nám opravu uznal, ale upozornil nás na nutnost zlepšení stavu a velikosti kabin.

V blízké budoucnosti se vedení oddílu bude muset vypořádat s nutností rekonstrukce dřevěných kabin a s vybudováním zavlažovacího systému hřiště.

Náš oddíl pořádal 17.6.2000 turnaj v kopané o Pohár f. GOOL s.r.o. za účasti Sokol Červeněves A, Rádio OK Hradec Králové, Policie České republiky Hradec Králové, Pivovar Rebel Havlíčkův Brod, Sokol Myštěves a senioři Sokolu Červeněves.

Na turnaji byla přítomna TV 3, která vyrobila televizní šot do svého vysílání. Turnaj měl velkou odezvu u všech zúčastněných mužstev a přítomných diváků. Během soutěže se opékalo sele, klobásy a další občerstvení. Náš pořádající oddíl se shostil tak velkého turnaje bez větších organizačních problémů.

V září r. 2000 byl náš oddíl prezentován v Hradeckých novinách a byly zde vysoce vyzdvížené změny v oddílu a rarita okresních soutěží : „digitální časomíra“.

TJ Sokol má momentálně 132 registrovaných hráčů a 80 angažovaných členů.

Na letošní podzimní valné hromadě byla vysoce vyzdvížena firma GOOL s.r.o. Červeněves a OÚ Smidary, kteří mají největší zásluhu na dobrých výsledcích oddílu, bez opomenutí na pomoc dalších sponzorů.

Závěrem děkuje vedení TJ Sokol Smidary- Červeněves všem příznivcům kopané a přeje mnoho úspěchů v NOVÉM ROCE 2001 a v NOVÉM TISÍCILETÍ.

Vedoucí oddílu : GOREL Jan

POZVÁNKA

MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ ZELENÝ HÁJ SMIDARY
zve na tradiční

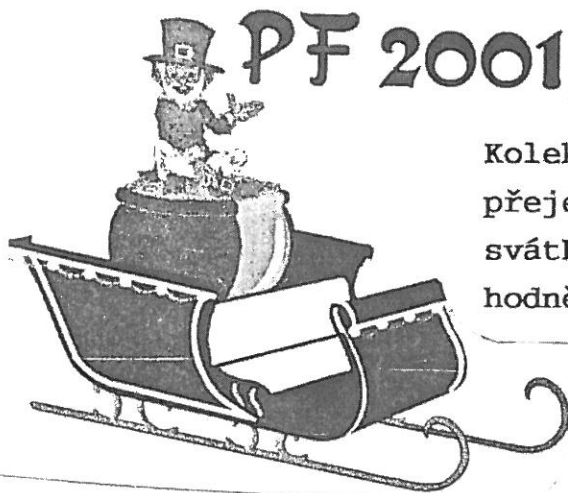
MYSLIVECKÝ PLES

Dne 20.1.2001 HUDEBA BOHATÁ TOMBOLA
SOKOLOVNA - SMIDARY

SDH SMIDARY pořádají tradiční

HASIČSKÝ PLES

SMIDARY - SOKOLOVNA 10.2.2001

Kolektiv pracovníků OÚ ve Smidarech
přeje všem občanům příjemné prožití
svátků vánočních a v novém roce 2001
hodně zdraví a osobních úspěchů.

Město Nový Bydžov

31. prosince 2000

**PŮLNOČNÍ OHŇOSTROJ
NA NÁMĚSTÍ**

Přivítání nového tisíciletí.

COOL SMIDARY
BAZÉNY

septiky, jímky, ČOV, nádrže
tel./fax: 0448 531147

BOWLING-BAR

Boženy Němcové 42
tel. 0604 172149
(areál Stavebniny Kinský)
CHLUMEC NAD CIDLINOU